

ECOCIDIOS
Un poema envenenado

Dionisio Cañas

2023

2023

L'any 1991 vaig comprar un refugi de pedra seca al camp de La Mancha —a Tomelloso es coneix aquest tipus de construcció com a «bombo»—. Aquells anys vivia a Nova York i era un enamorat de la vida urbana però sabia que tard o d'hora tornaria a la meua terra natal. L'entorn del «bombo» era una meravella plena de vida: vinyes, melonars, camps de cereals, ametllers i alzines, perdius i tota mena d'aus, conills, llebres, guineus, lirons, eriçons, talps, colobres, llargardaixos, salamandres, ratolins de camp, formigues, cuques de llum, papallones, mosques i mosquits, vespes, abelles, mantis religioses, escarabats, grills, llagostes i marietes precioses. Tres dècades després bona part d'aquesta fauna ha desaparegut o està en perill d'extinció. Els ametllers estan essent talats o cremats i el camp en general s'està omplint de tota mena d'escombraries inorgàniques.

Un cas molt cridaner ha estat l'extermini de les marietes. Si es busca a internet per què estan desapareixent les marietes, aquesta és la resposta: «La causa principal de la desaparició d'aquestes espècies ha estat una vegada més l'home. Des de l'Associació Espanyola d'Entomologia asseguruen que la urbanització, les espècies invasores, **ELS PESTICIDES** i la contaminació han anat exterminant aquestes espècies...». Els pesticides que es fan servir al meu entorn són els responsables de l'extinció de les marietes.

La raça humana es suïcida de moltes maneres diàriament de manera voluntària, però en el cas dels insectes es tracta d'un suïcidi involuntari i col·lectiu que, en bona part, és degut als productes químics que es fan servir a l'agricultura —que després repercuteixen en la nostra salut a través de la cadena alimentària i del medi ambient—, per això el títol d'aquesta publicació, **ECOCIDIS**, perquè en exterminar algunes espècies d'insectes ens estem suïcitant nosaltres mateixos.

Partint de la meua experiència personal a l'entorn rural de La Mancha, he anat recollint els sacs buits d'aquests productes químics per crear alguns collages. D'altra banda, la meua relació amb els agricultors ha estat sempre molt edificant i cordial —tret d'alguns incidents sense cap mena d'importància—. Al mateix temps que veia com desapareixien lentament alguns insectes, des dels anys 90 del segle passat, anava fotografiant les dures tasques d'aquests agricultors que coneixia personalment.

Aquesta publicació no és, doncs, cap mena de denúncia pamfletària, al contrari, crec que les tasques del camp, realitzades d'una manera responsable, són cada cop més necessàries perquè puguem sobreviure com a espècie però no està malament constatar que s'ha passat d'una forma natural d'intervenir en els diversos cultius a una manera artificial i química. Aquest canvi està tenint efectes beneficiosos per a la humanitat, encara que, de vegades, desastrosos per a la fauna, per a la flora i per a la nostra salut i a dels mateixos agricultors i agricultores.

2023

En el año 1991 compré un refugio de piedra seca en el campo de La Mancha (en Tomelloso se conoce este tipo de construcción como «bombo»). Por aquellos años yo vivía en Nueva York y era un enamorado de la vida urbana, pero sabía que tarde o temprano volvería a mi tierra natal. El entorno del «bombo» era una maravilla llena de vida: viñedos, melonares, campos de cereales, almendros y encinas, perdices y toda clase de aves, conejos, liebres, zorros, lirones, erizos, topos, culebras, lagartos, salamandras, ratones de campo, hormigas, luciérnagas, mariposas, moscas y mosquitos, avispas, abejas, mantis religiosas, escarabajos, grillos, saltamontes y las preciosas mariquitas. Tres décadas después, buena parte de esta fauna ha desaparecido o está en vías de extinción. Los almendros están siendo talados o quemados y el campo en general se está llenando de todo tipo de basura no orgánica.

Un caso muy llamativo ha sido el exterminio de las mariquitas. Si uno busca en internet por qué están desapareciendo las mariquitas, esta es la respuesta: «La causa principal de la desaparición de estas especies ha sido una vez más el hombre. Desde la Asociación Española de Entomología aseguran que la urbanización, las especies invasoras, **LOS PESTICIDAS** y la contaminación han ido exterminando estas especies...». Los pesticidas que se usan en mi entorno son los responsables de la extinción de las mariquitas.

La raza humana se suicida de muchas maneras a diario voluntariamente, pero en el caso de los insectos se trata de un suicidio involuntario y colectivo que, en buena parte, se debe a los productos químicos que se usan en la agricultura (que luego repercuten en nuestra salud a través de la cadena alimentaria y del medioambiente), de ahí el título de esta publicación, **ECOCIDIOS**, porque al exterminar algunas especies de insectos estamos suicidándonos nosotros mismos.

Partiendo, pues, de mi experiencia personal en el entorno rural de La Mancha, he ido recogiendo los sacos vacíos de esos productos químicos para crear algunos collages. Por otro lado, mi relación con los agricultores ha sido siempre muy edificante y cordial (salvo algunos incidentes sin importancia). A la vez que veía cómo lentamente desaparecían algunos insectos, desde los años 90 del siglo pasado fotografiaba las duras tareas de estos agricultores que conocía personalmente.

Esta publicación no es, pues, ningún tipo de denuncia panfletaria, todo lo contrario, creo que las tareas del campo, realizadas de una forma responsable, son cada vez más necesarias para que podamos sobrevivir como especie, pero no está mal constatar que se ha pasado de una forma natural de intervenir en los diversos cultivos a una manera artificial, química, y que este cambio está teniendo efectos beneficiosos para la humanidad, aunque a veces también desastrosos para la fauna, la flora y para nuestra salud y la de los propios agricultores y agricultoras.

2023

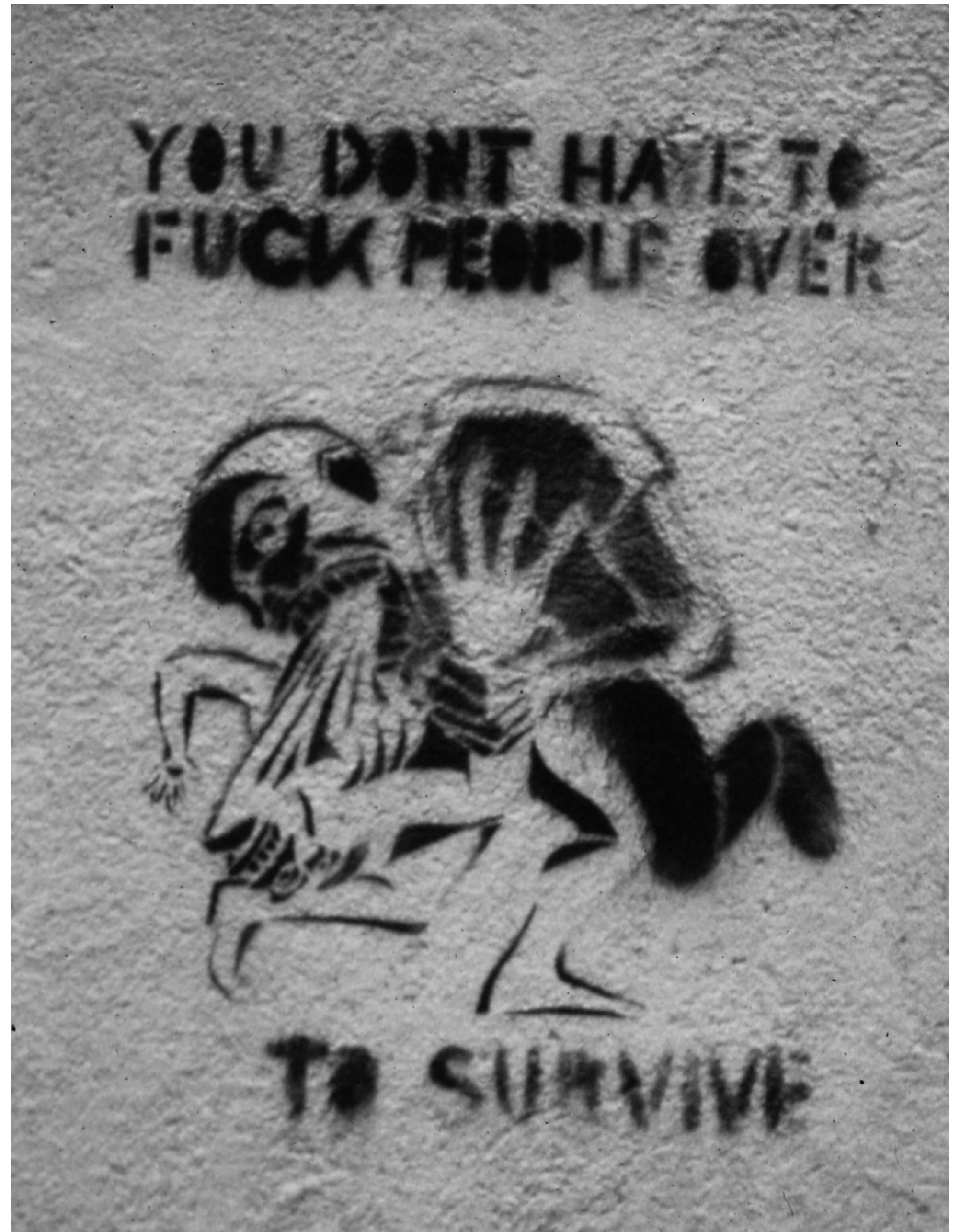
In 1991 I bought a dry stone shelter in the countryside of La Mancha (in Tomelloso this type of construction is known as "bombo"). In those years I lived in New York and was in love with urban life, but I knew that sooner or later I would return to my homeland. The environment of the bombo was a marvel full of life: vineyards, melon groves, cereal fields, almond and holm oak trees, partridges and all kinds of birds, rabbits, hares, foxes, dormouse, hedgehogs, moles, snakes, lizards, salamanders, mouse field, ants, fireflies, butterflies, flies and mosquitoes, wasps, bees, praying mantises, beetles, crickets, grasshoppers and the beautiful ladybugs. Three decades later, a large part of this fauna has disappeared or is on the verge of extinction. The almond trees are being felled or burned and the countryside in general is filling up with all kinds of non-organic garbage.

A very striking case has been the extermination of ladybugs. If one searches the internet for why ladybugs are disappearing, this is the answer: "The main cause of the disappearance of these species has once again been man. From the Spanish Association of Entomology they assure that urbanization, invasive species, **PESTICIDES** and pollution have been exterminating these species..." The pesticides used in my environment are responsible for the extinction of ladybugs.

The human race voluntarily commits suicide daily in many ways, but in the case of insects it is an involuntary and collective suicide that, in large part, is due to the chemicals used in agriculture (which later affect the our health through the food chain and the environment), therefore, the title of this publication is **ECOCIDES** because by exterminating some species of insects we are committing suicide ourselves.

Starting, then, from my personal experience in the rural environment of La Mancha, I have been collecting the empty bags of those chemical products to create some collages. On the other hand, my relationship with the farmers has always been very uplifting and cordial (except for a few minor incidents). At the same time that I saw how some insects slowly disappeared, since the 90s of the last century I photographed the hard tasks of these farmers that I knew personally.

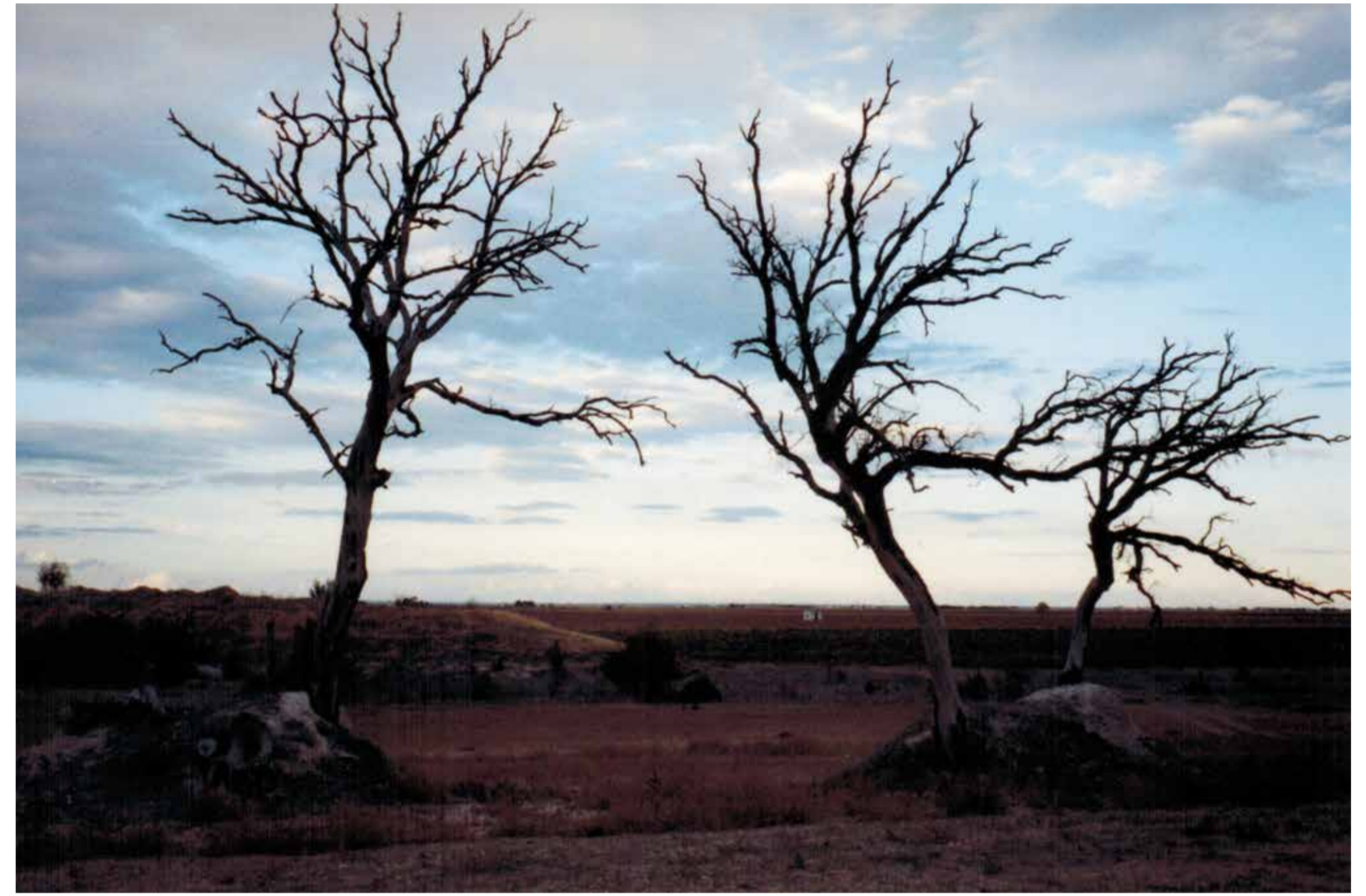
This publication is not, then, any kind of pamphleteering denunciation, quite the contrary, I believe that field tasks, carried out in a responsible manner, are increasingly necessary for us to survive as a species, but it is not bad to see that gone from a natural way of intervening in the various crops to an artificial, chemical way, and that this change is having beneficial effects for humanity, although sometimes also disastrous for fauna, flora and for our health and that of the farmers themselves.

D.C. 2023

**PELIGRO DE
INTOXICACION**

HERBICIDAS
FUNGICIDAS
INSECTICIDAS
ACARICIDAS
NEMATICIDAS
RODENTICIDAS
FERTILIZANTES

**¡PELIGRO!
MATERIAS
NOCIVAS**

Segons la primera anàlisi científica global, els insectes de tot el món van camí de l'extinció i amenacen de generar un «col·lapse catastròfic dels ecosistemes». Les principals conclusions mostren que més del 40% d'espècies diferents estan disminuint en quantitat i un terç estan en perill d'extinció: la velocitat a què estan desapareixent és vuit vegades més gran que la dels mamífers, aus i rèptils. Segons les dades més precises que s'han pogut obtenir, es produeix un descens del 2,5% anual en la quantitat total d'insectes, una xifra que suggereix que en un segle podrien desaparèixer del tot.¹

Los insectos de todo el mundo están camino de la extinción y amenazan con generar un «colapso catastrófico de los ecosistemas», según el primer análisis científico global. Las principales conclusiones arrojan que más del 40% de especies diferentes están disminuyendo en número y un tercio de ellas están en peligro de extinción: la velocidad a la que están desapareciendo es ocho veces mayor que la de los mamíferos, aves y reptiles. Según los datos más precisos que han podido obtenerse, se produce un descenso del 2,5% anual en la cantidad total de insectos, una cifra que sugiere que podrían desaparecer por completo en un siglo.¹

Insects around the world are on their way to extinction and threaten to bring about a “catastrophic collapse of ecosystems”, according to the first global scientific analysis. The main conclusions show that more than 40% of different species are declining in number and a third of them are in danger of extinction: the speed at which they are disappearing is eight times greater than that of mammals, birds and reptiles. According to the most accurate data available, there is a 2.5% annual decline in the total number of insects, a figure that suggests they could disappear completely within a century.¹

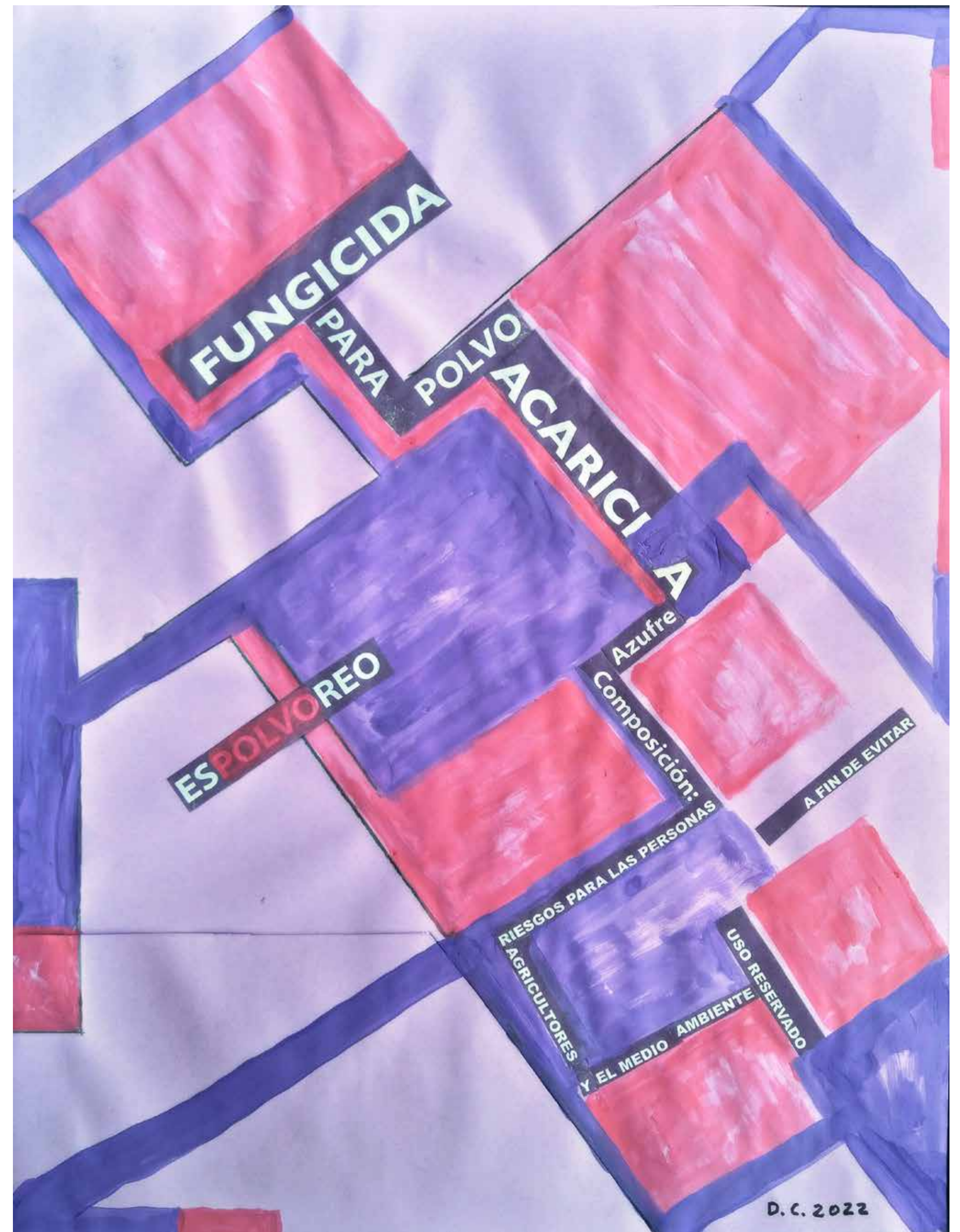

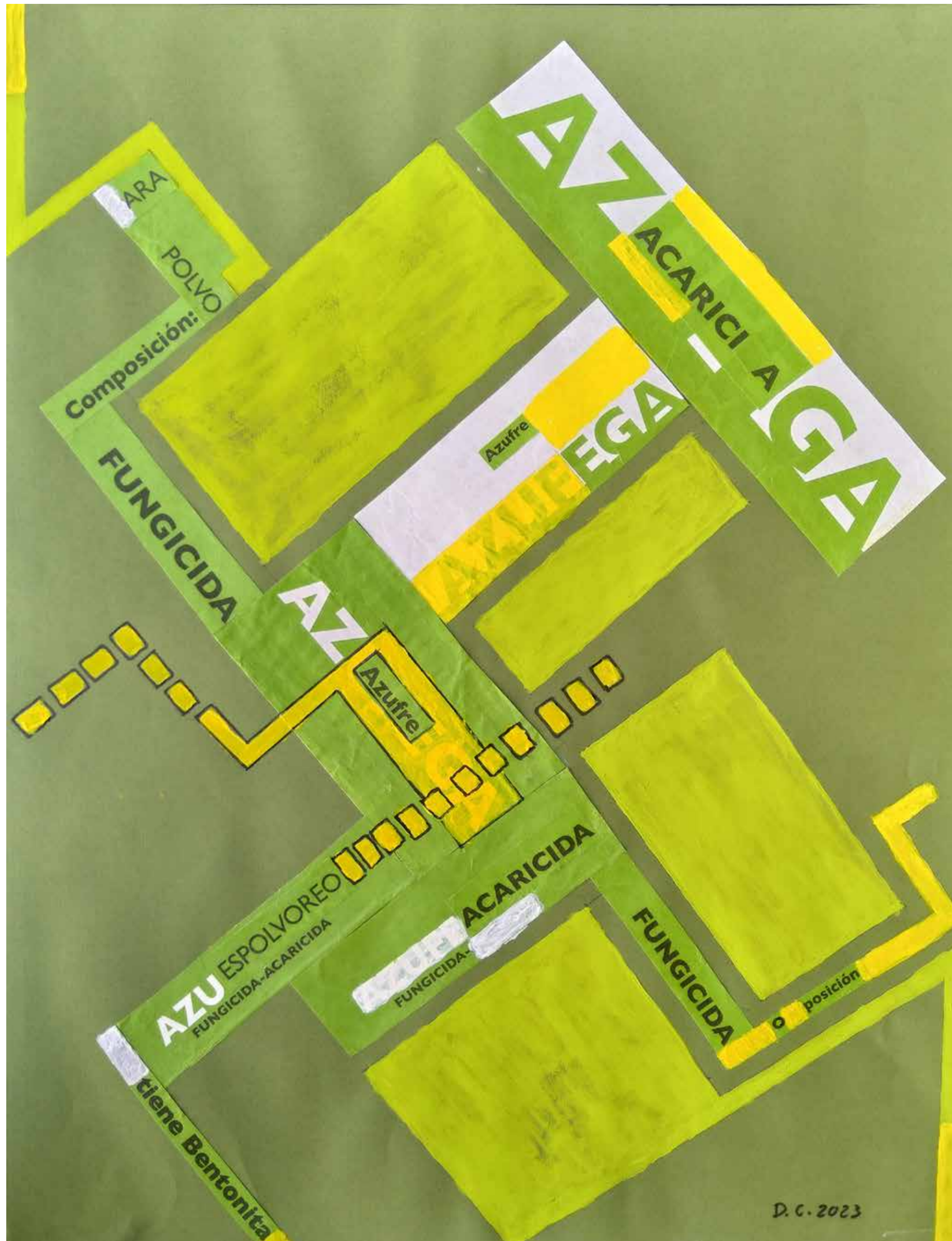
Matt Shardlow, del centre de conservació Buglife, afirma: «És molt preocupant veure aquest cúmul d'evidències que demostra l'estat calamitos en que es troben les poblacions d'insectes a tot el món. Cada vegada és més obvi que l'ecologia del planeta està col·lapsant i que cal fer un gran esforç global per posar fre per tal de revertir aquestes tendències horroroses».

Matt Shardlow, del centro de conservación Buglife, afirma: «Es muy preocupante ver esta recopilación de evidencias que demuestra en qué estado calamitoso están las poblaciones de insectos en todo el mundo. Es cada vez más obvio que la ecología del planeta está colapsando y que hay que hacer un gran esfuerzo global para poner freno y revertir estas horribles tendencias».

Matt Shardlow, from Buglife Conservation Centre, said: "It is very worrying to see this body of evidence showing the terrible situation of insect populations around the world. It is becoming increasingly obvious that the planet's ecology is collapsing and that a major global effort must be made to halt and reverse these horrific trends."

**PELIGRO
DE INCENDIO**

